واژه‌نامه توصیفی

مرور روایتی (Narrative review)

مینو یغمایی*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ بهمن ۱۴۰۱؛ ۲۲(۵۲): ۳۴۷
DOI: 10.48305/22.3

مرور روایتی شیوه‌ی سنتی مرور متون است. در این گونه مرور، پژوهشگر در پی خلاصه کردن یا ترکیب مطالعات قبلی در مورد یک عنوان مشخص و نه یک سؤال پژوهشی از پیش تعیین شده است که گاهی حیطه وسیعی را در بر می‌گیرد. پژوهشگر در این نوع مرور بیش‌تر به مطالعاتی توجه دارد که از دیدگاه خود او حمایت می‌کنند. در واقع او با این کار می‌خواهد اهمیت دیدگاه خاصی را نشان دهد. بدیهی است در این نوع مطالعه، پژوهشگر تمام مطالعات را مد نظر قرار نمی‌دهد و برخی از آنها را نادیده گرفته می‌گیرد. در نتیجه حاصل کار، معرف کل دانش درباره‌ی آن موضوع نیست و از این رو، قابلیت تعمیم ندارد. همچنین در این نوع مرور، نویسنده متون اولیه را از حیث میزان تورش و کیفیت مورد ارزیابی نظام‌مند و سخت‌گیرانه قرار نمی‌دهد.

در مرورهای روایتی استخراج داده‌ها نیز روش‌مند نیست و برخلاف نتایج اغلب کمی مرورهای نظام‌مند، نویسنده در مرورهای روایتی صرفاً به توصیف ساده و به طور عمده کیفی از نتایج مطالعات انتخاب شده، اکتفا می‌کند. هرچند در این شکل از مرور الزاما شیوه معینی برای ترکیب و تحلیل نتایج وجود ندارد اما برای این مهم ممکن است از روش‌های تحلیل موضوعی (thematic analysis)، تحلیل گاه‌شماری (chronological analysis)، چارچوب‌های مفهومی (conceptual frameworks)، و تحلیل محتوا(content analysis) و جز آن بهره گرفته شود.

با توجه به مواردی که در بالا ذکر شد هر چند خواننده با خواندن مرورهای روایتی به درک جامعی از مسأله نمی‌رسد، اما متوجه اهمیت موضوع پژوهش می‌شود، می‌تواند نقایص موجود در دانش در مورد آن موضوع را دریابد و حتی برپایه آن سؤالات پژوهشی و فرضیاتی مطرح کند. همچنین مرورهای روایتی می‌توانند به شکل موثری برای مقاصد آموزشی در مقالات و کلاس‌ها یا در مواردی که در باره عنوان مورد نظر منابع و داده‌های کمی وجود دارد به‌کار گرفته شوند.

منابع برای مطالعه بیش‌تر:

1. Paré G, Kitsiou S. Methods for Literature Reviews. In: Lau F, Kuziemsky C. Handbook of eHealth Evaluation: An Evidence-based Approach. British Columbia, Canada: University of Victoria publication; 2016: 157-179.
2. Abdekhodaie Z, Tiyuri A. [letter to editor]. Iranian Journal of Medical Education 2019; 19:166-168.[Persian]

* **نویسنده مسؤول:** دکتر مینو یغمایی (استاد)، گروه زنان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران. yaghmaeim@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۸/۸، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۸/۱۸

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-24]
[DOI: DOI: 10.48305/22.3]